

Rasspecifik Avelsstrategi för norwichterrier

Revidering 2020

HISTORIK

Norwichterriern har sina rötter i East Anglia, ett område i östra delen av England. Redan i slutet av 1800-talet omnämndes "Thruppington terriers", troligen en blandning av små irländska terrier och storvuxna yorkshireterrier. Vid 1900-talets början var kringvandrande råttfångare vanliga i regionen och till sin hjälp hade de små, ofta röda terrier som effektivt minimerade råttpopulationen i bostäder och spannmålslager. Bland annat studenterna i Cambridge attraherades av de små pigga terrierna och höll dem som sällskap och skadedjursbekämpare i sina studentlyor. Regionen var också en knutpunkt för hästavel och en tränare vid namn Frank "Roughrider" Jones blev allmänt omtalad för att kunna förmedla den lilla glada råttfångarterriern. Hunden "Rags" var far till många av de röda eller svart/röda valpar som Jones förmedlade. Rags anses som en hörnpelare i rasens historia vilken starkt nedärvde sin röda päls oavsett tikens färg.

De populära terrierna såldes till hästfolk i USA där de benämndes "Jones Terriers" men när Roughrider Jones själv fick frågan vad han kallade dem svarade han en gång impulsivt "Norwich Terrier", efter huvudorten i landskapet Norfolk.

Norwichterriern godkändes av Engelska Kennelklubben 1932 och det fanns då två varianter på öron, hängande och upprättstående. Uppfödarna avstod dock ofta från att korsa varianterna och 1964 separerades de två och de med hängande öron blev godkända som egen ras under namnet norfolkterrier. Till Sverige importerades de första norwichterrierna från engelska kennlar 1965.

Övergripande mål:

De egenskaper från den inledande tiden vilka gjorde rasen så populär ska fortsatt värnas om av Svenska Norwichterrierklubben (SvNTK).

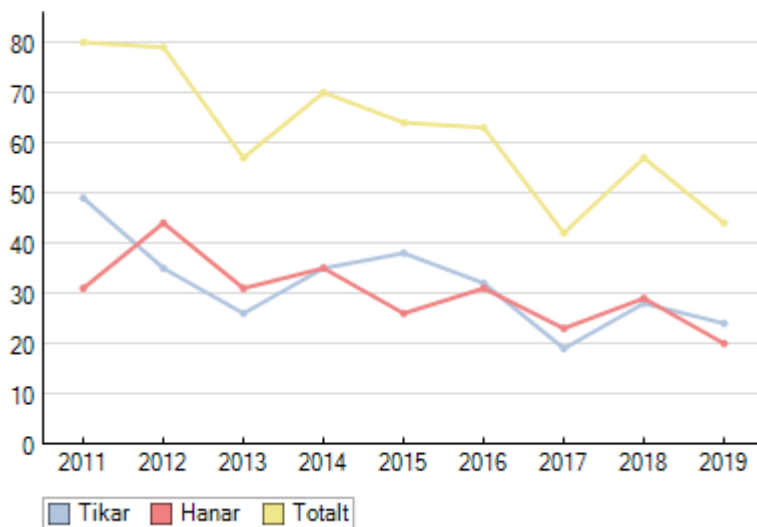
Från rasstandard:

"Den är en liten lågbent pigg hund med kompakt, stark kropp, god benstomme och substans. Hedervärda ärr från ärligt arbete skall inte räknas hunden till last. Rasen har ett vänligt sinnelag, inte grälsjukt, och är synnerligen livlig med en robust konstitution. Till temperamentet är den glad

och orädd”

POPULATION

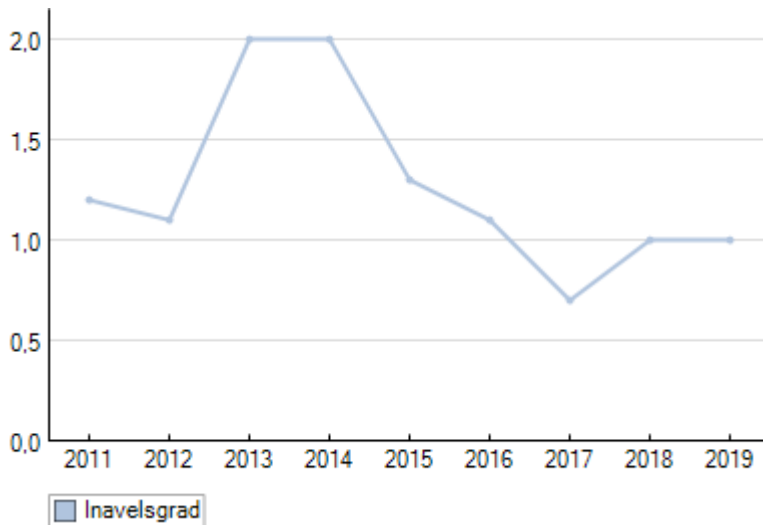
Antalet registreringar har sjunkit till 1/3 av vad det var för 10 år sedan. Såväl 2016 och 2017 föddes endast 15 kullar, 2018 16 kullar samt 2019 15 kullar. Detta är cirka hälften så många kullar som för 10 år sedan och 1/3 av rekordåret 1990.

I de 15 kullarna 2016 användes 11 olika hanar (15 tikar) och 2017 10 olika hanar (15 tikar). I de 16 kullar födda 2018 användes 12 olika hanar (16 tikar). 2019 föddes 15 kullar, till dessa användes 11 hanar och 13 tikar.

Avelsdebut sker vanligtvis vid 2–3 års ålder och kullstorleken har legat på 2,3 till 3,5 valpar (medeltal knappt 3,0) under 10-årsperioden.

Inavelsökningen (den rekommenderade gränsen är 2,5 %, beräknad över 5 generationer) har under de senaste 10 åren nästan aldrig legat över 2 %. Dock har 4 % av samtliga parningar under 10 årsperioden legat över den rekommenderade maxgränsen på 6,25 %

En rekommendation är att ingen hund under sin livstid ska lämna mer än 5 % av valparna i en generation vilket i numerärt små raser måste ses som ett riktmärke som bör anpassas till rasens verklighet. Procentsatsen behöver justeras uppåt. Rekommendationen för norwichterrier innebär max 15 valpar (räknat på ett generationsintervall på fem år).

Antalet barnbarn blir som en följd av detta att de inte får överstiga det dubbla antalet, dvs. 30 barnbarn.

Viktigt att ovan siffror sätts i realitet till verklighet, genetisk variation och mål och därför ökas till mer realistiska %.

Mål

Antalet uppfödare bör öka. Idag finns 22 registrerade kennlar. Målet är en ökning de närmaste 5 åren. Antalet registreringar bör öka till 70 registreringar per år. Genomsnittlig siffra de senaste fem åren är 54 registreringar per år.

Inavelsökningen ska fortsatt följas noga och ha ett lågt medelvärde för rasen som helhet med högst 2,0 % även under kommande 10 års period. Enskilda kombinationer kan ligga över 2,0 % men ska ligga under 6,25 %.

Antalet avkommor från enskild individ skall inte överstiga 20 st. En siffra för hanhund som behöver justeras uppåt med tanke på att rasen lever frisk och fertil till hög ålder. Fördelningen mellan i avel använda hanar och tikar bör fortsatt vara jämn.

Strategi

Med hjälp av avelskommittén stötta intresserade, potentiella uppfödare

med information och rådgivning kring parning och valpning.
Uppmuntra erfarna uppfödare av andra raser att intressera sig för vår ras.

Årliga uppfödarmöten för att diskutera rasens tillstånd och långsiktiga utveckling. Informera om både positiva egenskaper som skall bevaras liksom om negativa verkningarna av t.ex. bristande genetisk variation. Fortsatt information på klubbens hemsida och i SvNTK egna publikationer om födda kullar/andra nyregistreringar, importörer och hanhundsanvändning.

Uppmuntra hanhundsägare till att informera om att deras hundar kan finnas tillgängliga för avel exempelvis på klubbens hemsida.

Delta med rasmonter på större utställningar.

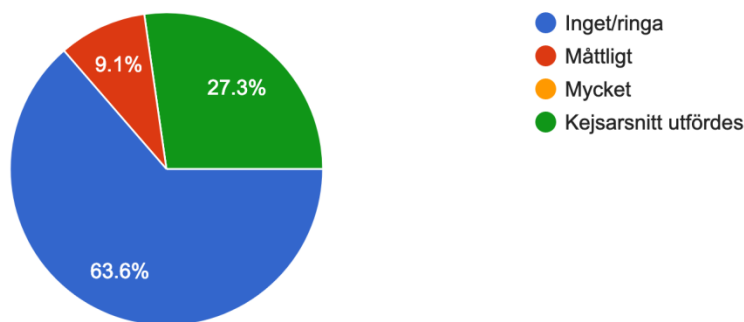
VALPNINGSKAPACITET

Historiskt har det ansetts att det funnits en för stor andel tikar som haft svårt att föda fram alla eller vissa av sina valpar. Under 2016–2018 skickade SvNTK därför ut en enkät till samtliga uppfödare som registrerat kull under dessa tre år med frågor om hur valpningen fungerat:

Under perioden registrerades 46 kullar och 33 svarade på enkäten (72 %) och resultatet på frågan om *Hur mycket assistans behövde tiken vid valpningen* visas i figuren nedan.

6. Vid förlossningen - behövde någon assistera tiken?

33 responses

Mål

Markerad minskning av andelen kejsarsnitt.

Strategi

Genom att uppfödarna fortsatt väljer självvalpande tikar och deras avkommor och att det på ett brett plan arbetas för en öppenhet och diskussion kring problematiken i avelskommittén och mellan alla uppfödare.

Men framförallt att öka informationen till uppfödare, utställare och inte minst domare att premiering av icke standardenliga hundar med överdrivet korta kroppar, låga ben och korta halsar inte bara är en risk för andningen utan kan även vara en risk för valpningskapaciteten.

HÄLSA

Norwichterriern är en robust ras där den normala livslängden är 13–15 år. Den ingår inte i något hälsoprogram och försäkringsbolagen har placerat rasen under medelvärdet för samtliga raser i skaderisk. Rasen finns sedan 2009 listad i SRD (Särskilda Rasspecifika Domar-anvisningar), instruktioner som utställningsdomare får inför sina bedömningar i utställningsringarna. Där finns för norwichterrier särskild notering gällande uppmärksamhet på andning och rörelser samt tendens till dvärgväxt.

I rasen förekommer riskområden som är förknippade med tendens till dvärgväxt, liksom onormala förhållande i svalg/hals som kan orsaka ansträngd och ljudlig andning.

1. Huvud: Äppelskalle, utstående ögon och tendens till uppnäsa, vilket kan orsaka ögonproblem och andningsproblem. Ansträngd ljudlig andning med uttalade snarkningsljud. Se SRD Appendix 2 och Appendix 3.

2. Rörelser: Överdrivet kort hals och extremt kort kropp som påverkar rörelserna negativt.

Leta efter korrekt huvudtyp och kropp, men också sunda fria rörelser och sund andning

Bilaga: Sammanställning av SRD-protokoll för 2017 och 2018.

Övre luftvägs syndrom hos norwichterrier

NTUAS (Norwich Terrier Upper Airway Syndrome, icke att förknippas med BOAS).

Sedan 1980-talet har det i rasen noterats ansträngd andning och ökade andningsljud på grund av halsproblem/trångt svalg. Det har ytterligare uppmärksammats sedan mitten av 2000-talet, bl.a. genom laryngoskopier vid veterinärfakulteten i Bern, CH. På senare år även vid Vet. universitetet i Edinburgh genom gentester.

Emedan det ännu inte presenterats aktuell forskning på svenska att tillhandahålla medlemmarna anses det för tidigt att mana till provtagning i ett RAS dokument.

Vikten av att uppmärksamma luftvägsproblem skall tas på största allvar men måste ske efter standardiserade undersökningar, vilka ännu inte finns stipulerade.

Mål

Att fler uppfödare, ägare och även domare uppmärksammar misstankar om andningssvårigheter. Målet är att minska risken i rasen med trånga svalg och besvärade/ökade andningsljud.

Strategi

Det är SvNTKs avsikt att under 2020 sända ut en enkät till medlemmarna för att få en vidimerad uppfattning om förekomsten av luftvägs problem/syndrom NTUAS hos den svenska populationen.

En närmare beskrivning av syndromet och aktuell forskning, på svenska skall presenteras för medlemmarna. Enligt styrelsens förslag till stöd för fortsatt kunskapsuppbyggnad.

Ögonlysning

SvNTK började år 2000 rekommendation att ögonlysa avelsdjuren då det hade dykt upp enstaka fall med katarakt. Sedan 2008 är totalt 87 hundar ögonlysta. Av dessa har två har fått anmärkning; en katarakt och en entropion. Baserat på de få fall som förelegat dessa 10 år tar SvNTK bort rekommendationen att ögonlysa.

MENTALITET/FUNKTION

I enlighet med rasstandardens uttryckliga " inte grälsjuk" är norwichterriern känd för att vara glad, orädd och med ett trevligt och positivt sinnelag. Antalet hundar som ännu har fallenhet för jakt på gnagare är svårt att utvärdera, men glädjen över att bli aktiverad har de senaste åren gett ett ökat antal individer inom hundsporter som viltspår, rallylydnad, nosework och agility.

BPH har hittills genomförts av 28 stycken och med så litet material går det inte att skapa en rastypisk profil.

Mål

Att behålla det rastypiskt kavata och vänliga sinnelaget. Minst 10 hundar per år ska genomföra BPH-beskrivningen.

Strategi

SvNTK poängterar genom avelskommitténs rådgivning, att arvbarheten är hög för många mentala egenskaper.

Genom uppmaning till utställningsdomare att noterar att hanhundsilka är otypiskt för rasen. Rekommendation att uppfödare inte använder aggressiva eller rädda hundar i avel.

Genom att uppmuntra till att fler, särskilt avelsdjur, genomför BPH.

Genom att med kampanjer anordna särskilda BPH-dagar för just norwichterrier där SvNTK utdelar bidrag till dem som genomfört BPH.

Genom reducerad avgift/gåvomedlemskap till nya valpägare som därmed får tillgång till klubbens rådgivning och blir kunnigare om rasen.

Genom klubbens utdelande av särskilda rosetter för goda prestationer inom olika hundsporter uppmuntras till aktivt hundäggande, där ofta stabil mentalitet och en livlig robust konstitution är en förutsättning.

EXTERIÖR

En stor del av svenska uppfödare och även en del enskilda hundägare visar regelbundet sina hundar på utställning. Där det förutom i rasstandardens även finns markerat särskilt i SRD att inte premiera *"Överdrivet kort hals och extremt kort kropp som påverkar rörelserna negativt. Leta efter korrekt huvudtyp och kropp, men också sunda, fria rörelser och sund andning."*

Mål

Norwichterriern skall uppfylla standardens krav på rastyp och helhetsintryck med en funktionell exteriör utan extrema ytterligheter.

Förkortade kroppar, för låga ben och för kort hals är extrema ytterligheter som kan vara en risk för både hälsa och valpningskapacitet. Sunda rörelser och fri andning ska uppmärksammas och prioriteras i alla sammanhang.

Strategi

För att öka kunskapsnivån och uppmuntra fler hundägare att vilja ställa ut kommer SvNTK:

- ordna trimkurser och handlerkurser ledda av kunniga om rasens

exteriör och anatomi.

- hålla regelbundna uppfödarmöten öppna för alla intresserade.
- uppmuntra till positiv god ton i sociala medier och runt utställningsringen
- tillhandahålla till försäljning ett av rasspecialist utgivet raskompendium med illustrativa fotografier.
- till rasklubbsutställningen främst inbjuda rasspecialister
- publicera rasstandarden årligen i årsboken och se till att den alltid ligger tillgänglig på hemsidan.

SLUTORD OCH FÖRANKRING

Det senaste officiella RAS är från 2006. Efter genomgång av en del förslag om ändringar från SvTeK så tillsattes 2015 på initiativ av SvNTKs styrelse en avelskommitté i syfte att bland annat arbeta med revideringarna av RAS i framtiden.

Avelskommitténs arbete under 2016–2019, med bland annat ett utskick av en s.k. fertilitets-enkät under samma period utmynnade i ett första förslag till revidering vilket lades ut för kommentarer på klubbens hemsida i juli 2018 samt presenterades på uppfödarmötet i Tånga Hed. Sedan dess har RAS finslipats ytterligare. Nu, från 20 mars 2020, finns ett slutligt förslag på klubbens hemsida – att lämna synpunkter på till 1 juni 2020. När det är slutredigerat efter medlemmarnas kommentarer kommer det att tillsändas SvTeK för kommentar innan det efter deras godkännande vidarebefordras till SKKs Avelskommitté för slutligt uttalande.

Sv. NTKs styrelse och avelskommitté.

Källförteckning: (ej bilagd)

Norwichterrierns rasstandard

SKK:s avelsdata

Tidigare officiellt RAS (2006)

Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar SRD

Enkäter avseende parning och valpning från 2002 och 2018

The Norwich Terrier, förf. av Marjorie Bunting med tillägg av Renée Sporre-Willes

Sv. NTKs publikationer Norwichterrier Posten och dess årsböcker.

BILAGOR

BILAGA 1: Sammanställning SRD-rapporter 2017 och 2018 BILAGA 2 : SKK-utlåtande över RAS 2006

BILAGA 1

Sammanställning över SRD-rapporter 2017 och 2018 (2017 inom parentes)

Totalt antal hundar : 207 (241) Antal utställningstillfällen : 35(39) Antal domare: 33 olika domare (36) 1-3 st på 15 utst. (13) 4-5 st på 6 utst. (6) 6-10 st på 7 utst. (12) >10 st på 7 utst. (6)

Bör Norwichterrier vara med i SRD?

Ja-19 st (19) Nej 9 st (8) Blankt- 2 st (3) Kan ej för närvarande ta ställning – 3 st (7) Ej ifylld 2 st (0)

Kommentarer:

"Det kan vara av värde med tanke på att andningsproblem kan förekomma"

"Dömer inte så mycket" "Men bara för andningsbesvär"

"I have not experienced the problems in other countries i have judged the breed"

"I recently see no problems with dwarfism at shows in this breed"

11

"Kan knappast "skryta" med bred o långvarig erfarenhet av att döma rasen men har än då intryck av att det finns problem med andning och överkompakta individer"

Noterat något som finns i SRD för Norwichterrier?

Nej- 33 (33) Ja- 2 (10) *Kommentarer: "Endast lite tendens på en enskild hund"*

"Har tidigare dömt hundar med saker som är upptagna i SRD " "Just a very few"

"All were of good health with no issues showing"

Noterat "utmärkt" inom riskområdet: 20 st

Kommentarer:

" Den enda som var där var en sund och välbyggd hund"

"Dömer dem inte så ofta, men har hittills inte träffat på någon mer SRD- problem"

" Alla hade fullt tandsett och stora tänder" " Alla sunda"

"Excellent rörelse" "De flesta helt utm. när det"

gällde sundhet" "En pigg och glad liten hund"

"Inga hundar med andningsbesvär eller andra märkvärdigheter "Två fina tikar" "Mentioned in critics"

" Especially the male was of exc. size and type, showing no signs of dwarfism"

"All very good in areas of risk"

"Bra andning- tandstatus o sunda rörelser"

BILAGA 2 : Kommentar angående tidigare ras /slutord:

Utlåtande över RAS för norwichterrier

Undertecknad har på SKK/AKs uppdrag granskat Svenska

Terrierklubben och Svenska Norwichterrier Klubbens avelspolicy och avelsstrategi för norwichterrier.

Strategin är synnerligen väl genomarbetad och korrekt förankrad i såväl ras som speci- alklubb. Den är tydligt uppställd och pedagogiskt formulerad och lätt att förstå. Speciellt bra för nya uppfödare. Lycka till med det fortsatta arbetet med RAS.

Rinkeby 06-10-30 Britt-Marie Dornell